

Lahokapo

Tuntomerkit: Lahokapo (*Boros schneideri* Panzer) on 11–14 mm pitkä ja väriltään tummanruskea kovakuoriainen. Sen toukka on suurikokoinen, kasvaen lähes 3 cm mittaiseksi. Muodoltaan toukka on litteä ja väriltään vaalea. Toukan perälisäke on kruunun muotoinen.

Elinkierto: Lahokapo munii pystyyn kuolleiden mäntyjen kaarnan alle keväällä. Toukka-aika kestää vähintään kaksi vuotta. Aikuiset kuoriaiset ilmestyvät koteloistaan syksyllä ja lisääntyvät talvehtimisen jälkeen.

Ravinto: Lahopuulla elävät sienet.

Puulaji: Mänty.

Lahopuutyyppi: Pystyynkuollut mänty. Yli vuosi sitten kuolleet, mieluiten yli 15 cm läpimittaiset rungot, joissa kaarna on löyhästi kiinni tai osittain pudonnut. Laji ei iskeydy eläviin puihin eikä aiheuta puutavaralle vahinkoja.

Elinympäristöt: Kangasmaiden mäntymetsät ja rämeet. Pääasiassa vanhat metsät, mutta myös metsäpaloalueet.

Levinneisyys: Lahokapo on lehti- ja havumetsävyöhykkeen laji. Esiintyy harvinaisena Suomen itäosissa Pohjois-Karjalasta Kuusamoon ja muutamalla paikalla maan keskiosissa.

Uhanalaisuus: Vaarantunut.

Asema lainsäädännössä: Rauhoitettu, erityisesti suojeltava laji, sisältyy EU:n luontodirektiivin II liitteen lajeihin.

Lahokapon toukka on litteä ja sen peräosassa on kovaksi kitinisoitunut kruununmuotoinen lisäke. Kuva: Mervi Laaksonen, Metsähallitus.

Elinympäristöjen hoidon suositukset metsätalouden maalla

- Pystyssä olevien kuolleiden mäntyjen (rinnankorkeus läpimitta yli 15 cm) säästäminen kaikenlaisissa hakkuissa. Säästettävät männyt voivat olla äskettäin kuolleita (punaiset-kellanuskeat neulaset), tai jo aiemmin yli vuosi sitten kuolleita. Männyissä tulisi kuitenkin olla kaarnaa jäljellä, jotta ne hyödyttäisivät lahokapoa.
- Myös vahingoittuneita tyviläpimitaltaan yli 10 cm vahvuisia mäntyjä saa metsätuhojen torjunnasta annetun lain mukaisesti jättää, kuitenkin enintään 20 kuutiometriä hehtaaria kohden.
- Järeähköjen mäntyjen jättäminen säästöpuuryhmiin tuottamaan myöhemmin lahopuuta. Jo aiemmissa metsänkäsittelyvaiheissa voidaan suunnitella säästettävien puuryhmien paikkoja erilaisille suoja- ja vaihettumisvyöhykkeille, kosteisiin painanteisiin tai kallio- tai jyrkännekohtiin. Etenkin erikoispuut kannattaa säästää.
- Järeää mäntyä sisältävien säästöpuuryhmien kulotukset tuottavat lahokapon ja monen muun harvinaistuneen hyönteisen tarvitsemaa lahopuuta sekä palanutta puuta.

Lahokapo elää pystyyn kuolleilla männyillä.

Kuva: Mervi Laaksonen, Metsähallitus.

Lisätietoja:

Mannerkoski, I. 2001. Boros schneideri (Panzer) – lahokapo, smal skuggbagge. — Julkaisussa: Ilmonen, J., Rytteri, T., & Alanen, A. (toim.), Luontodirektiivin kasvit ja selkärangattomat eläimet. Suomen Natura 2000-ehdotuksen luonnontieteellinen arviointi. Suomen ympäristö 510, Suomen ympäristökeskus, Helsinki, s. 125–127.